

Forrás: <http://www.kfki.hu/physics/historia/k/o/koranyi/koranyipant.html>

### **KORÁNYI FRIGYES** (*Nagykálló, 1828. dec. 20. - Budapest, 1913. máj. 19.*)

Medikusként 1848-ban a márciusi ifjak egyik szószólója, a szabadságharcban előbb a szabolcsi önkéntesek, majd a szegedi zászlóalj orvosa volt. Orvos- és sebészdoktorrá a bécsi egyetemen avatták 1851-ben, 1852-1864 között szülőföldjére száműzték, ahol előbb a családi hagyományt folytatta (gyakorló orvos), majd Szabolcs vm. főorvosaként működött. 1864-ben Pestre került, az idegkórtan tárgyköréből magántanárrá habilitáltak, utána a Rókus Kórház idegbeteg osztályát vezette, 1866-ban pedig a sebészeti tanfolyamon, amely 1872-től II. sz. belgyógyászati tanszékké alakult át, a belső bajok kór- és gyógytan tanára lett. 1889-től az I. sz. Belklinika élére került. A kiegyezés után az Orvosi Kar egyik szervező és irányító egyénisége, 1891-től a főrendiház tagja, az Országos Közegészségügyi Tanács és az Igazságügyi Orvosi Tanács tagja.

Érdeklődése az egész belgyógyászat területére kiterjedt, mégis elsősorban a fertőző betegségek és a mellkasi bajok szakértőjének számított. Pl. mellhártyaizsaszámánál a Korányi-Rauchfuss-Grocco-féle háromszög egyik névadója. A fizikális diagnosztikát ő egészítette ki nálunk először laboratóriumi, kémiai, bakteriológiai és röntgenvizsgálattal. Fränkel előtt 1884-ben Babes Victorral közösen leírták a lebenyes tüdőgyulladás klasszikus szövettani képét, amelyen a diplococcusok is felismerhetők. Felismerte a tbc. népbetegség jellegét, a szanatóriumi elkülönítés és kezelés kezdeményezője. A hazai balneológia fejlesztését szorgalmazta, Balassa és Markusovszky reformtörekvéseinek következetes támogatója volt. Bár az Orvosi Hetilap hasábjain kezdettől (1857) jelentek meg tanulmányai, fő műve mégis az 1894-1900 között megjelent hatkötetes A belgyógyászat kézikönyve, társszerkesztői: Bókay Árpád és Kétly Károly, korának szinte valamennyi orvosi kiválósága a szerzője volt. Korányi Frigyes írta a hastífuszról, a bélben található élőskörműkről, a májbetegségekről, a Choreabetegségről és legfőképp a tüdő megbetegedéseiről szóló fejezeteket. Nyugdíjazásakor bárói címet kapott.

#### **Főbb művei**

Az ázsiai hányásékelesről. Bp., 1873.; Zoonosen, Milzbrand, Rotz, Actinomykosis. Wien, 1897.; A belgyógyászat kézikönyve. 1-6. k. Bp., 1894-1900.

#### **Irodalom**

JENDRASSIK Ernő: K. F. Akadémiai Emlékbeszéd. 17/2. Bp., 1914.; MÜLLER Kálmán: K. F. Az orvosi tudomány magyar mesterei. Bp., 1924.; RÓTH Miklós: K. F. Bp., 1930.

*Szállási Árpád*